

ZBIERKA **ZÁKONOV**
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2003

Vyhlásené: 11. 12. 2003 Časová verzia predpisu účinná od: 1. 1.2013 do: 30. 6.2023

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

514

ZÁKON

z 28. októbra 2003

**o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci
a o zmene niektorých zákonov**

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

PRVÁ ČASŤ

ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

§ 1

Predmet úpravy

Tento zákon upravuje

- a) zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci,
- b) zodpovednosť obce a vyššieho územného celku (ďalej len „územná samospráva“) za škodu spôsobenú orgánmi územnej samosprávy pri výkone samosprávy,
- c) predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a právo na regresnú náhradu.

§ 2

Vymedzenie základných pojmov

Na účely tohto zákona

- a) výkon verejnej moci je rozhodovanie a úradný postup orgánov verejnej moci o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb,
- b) orgán verejnej moci je
 - 1. štátny orgán,
 - 2. orgán územnej samosprávy, verejnoprávna inštitúcia, orgán záujmovej samosprávy, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorým zákon zveril výkon verejnej moci.

DRUHÁ ČASŤ

ZODPOVEDNOSŤ ŠTÁTU ZA ŠKODU SPÔSOBENÚ PRI VÝKONE VEREJNEJ MOCI

§ 3

Rozsah zodpovednosti

(1) Štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci

- a) nezákonným rozhodnutím,

- b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo
- d) nesprávnym úradným postupom.

(2) Zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

§ 4

Orgán konajúci v mene štátu

(1) Vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu

- a) Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak
 1. škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu,
 2. škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci,¹⁾
 3. škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu,²⁾
- b) Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru,³⁾ a
 1. prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa Policajného zboru alebo povereného príslušníka Policajného zboru a nepodal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu alebo
 2. vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru nekonal na základe záväzného pokynu prokurátora,
- c) Ministerstvo financií Slovenskej republiky, ak v trestnom konaní spôsobil škodu vyšetrovateľ finančnej správy alebo poverený pracovník finančnej správy,³⁾ a
 1. prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa finančnej správy alebo povereného pracovníka finančnej správy a nepodal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu alebo
 2. vyšetrovateľ finančnej správy alebo poverený pracovník finančnej správy nekonal na základe záväzného pokynu prokurátora.
- d) ministerstvo alebo iný ústredný orgán štátnej správy, ak škoda vznikla pri výkone verejnej moci v oblasti štátnej správy, ktorá patrí do pôsobnosti tohto ministerstva alebo tohto ústredného orgánu štátnej správy a aj keď ide o škodu, ktorá vznikla pri výkone štátnej správy, ktorá bola prenesená na územnú samosprávu podľa osobitného predpisu,
- e) ministerstvo alebo iný ústredný orgán štátnej správy, ak v dôsledku nesprávneho prebratia smernice Európskej únie alebo ak v dôsledku nedodržania lehoty určenej na jej prebratie vznikla škoda pri výkone verejnej moci v oblasti štátnej správy, ktorá patrí do pôsobnosti tohto ministerstva alebo tohto ústredného orgánu štátnej správy,
- f) Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu⁴⁾ v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní,
- g) Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ním vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jeho nesprávnym úradným postupom,
- h) Národná banka Slovenska, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ňou vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jej nesprávnym úradným postupom,

- i) verejnoprávna inštitúcia, záujmová samospráva alebo právnická osoba, ktorej zákon zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ňou vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jej nesprávnym úradným postupom,
- j) Národná rada Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ňou vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jej nesprávnym úradným postupom,
- k) Súdna rada Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ňou vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jej nesprávnym úradným postupom,
- l) Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ním vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jeho nesprávnym úradným postupom,
- m) orgán príslušný podľa písmen a) až l), u ktorého bola podaná žiadosť na predbežné prerokovanie nároku (§ 15), ak ku škode došlo v oblasti verejnej moci, ktorá patrí do pôsobnosti viacerých orgánov verejnej moci; ak žiadosť bola podaná na viacerých príslušných orgánoch, ten orgán, ktorý vo veci začal konať ako prvý.

(2) Ak nemožno príslušný orgán určiť podľa odseku 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

(3) Ak bol nárok na náhradu škody uplatnený na orgáne, ktorý nie je príslušný vo veci konať podľa odsekov 1 a 2, je tento orgán povinný bezodkladne postúpiť žiadosť (§ 15) príslušnému orgánu a upovedomiť o tom žiadateľa. Účinky uplatnenia nároku zostávajú zachované.

Nezákonné rozhodnutie

§ 5

(1) Právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

(2) Právo na náhradu škody má i ten, s kým nebolo konané ako s účastníkom konania, aj keď s ním, ako s účastníkom konania, konané malo byť.

(3) Ak bolo nezákonné rozhodnutie vydané v konaní, na ktoré sa nevzťahujú predpisy o správnom konaní, právo na náhradu škody má ten, komu nezákonným rozhodnutím škoda vznikla.

§ 6

(1) Ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

(2) Právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

(3) Ak bola škoda spôsobená nezákonným rozhodnutím, ktoré je vykonateľné bez ohľadu na právoplatnosť, možno nárok na náhradu škody uplatniť aj vtedy, ak nezákonné rozhodnutie bolo zrušené alebo zmenené na základe riadneho opravného prostriedku. Ak bolo vykonateľné rozhodnutie vydané v konaní, na ktoré sa nevzťahujú predpisy o správnom konaní, možno nárok uplatniť aj vtedy, ak bolo zrušené pre nezákonnosť príslušným orgánom.

(4) Ak bola škoda spôsobená rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktorým orgán verejnej moci prekročil svoju právomoc, nie je zrušenie alebo zmena rozhodnutia pre nezákonnosť podmienkou uplatnenia nároku na náhradu škody. Za nezákonné rozhodnutie sa nepovažuje výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 86 písm. a) a d) Ústavy Slovenskej republiky.

§ 7

Rozhodnutie o zatknutí, zadržaní alebo iné pozbavenie osobnej slobody

Právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o zatknutí, zadržaní alebo iným pozbavením osobnej slobody má ten, na kom bolo vykonané, ak bolo rozhodnutie zrušené ako nezákonné alebo pri ňom došlo k nesprávnemu úradnému postupu.

§ 8

Rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe

(1) Právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o treste má ten, na kom bol úplne alebo sčasti vykonaný trest, ak

- a) v ďalšom konaní bolo rozhodnutie zrušené ako nezákonné alebo
- b) v ďalšom konaní bol spod obžaloby oslobodený alebo bolo trestné stíhanie zastavené preto, že v konaní vyšli najavo skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli súdu predtým známe alebo bola vec postúpená inému orgánu; to neplatí, ak sa preukáže, že k včasnému odhaleniu neznámej skutočnosti nedošlo úplne alebo čiastočne vinou osoby, na ktorej bol trest vykonaný.

(2) Právo na náhradu škody má i ten, kto bol v ďalšom konaní odsúdený na miernejší trest, než ktorý na ňom bol vykonaný na základe zrušeného rozsudku; na účely tohto zákona sa trest odňatia slobody s podmieneným odkladom jeho výkonu nepovažuje za miernejší trest než nepodmienený trest odňatia slobody. Náhrada škody patrí len v rozsahu rozdielu medzi trestom vykonaným na základe zrušeného rozsudku a trestom uloženým rozsudkom.

(3) Ak bolo v ďalšom konaní trestné stíhanie zastavené pre trestný čin miernejšie trestný alebo obvinený bol uznaný vinným za taký trestný čin, ale trest mu nemohol byť podľa osobitného zákona uložený, berie sa zreteľ na rozdiel medzi hornou hranicou trestnej sadzby miernejšie trestného činu a skutočne vykonaným trestom.

(4) Právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o ochrannom opatrení má ten, na kom bolo úplne alebo sčasti vykonané ochranné opatrenie, ak bolo rozhodnutie v ďalšom konaní ako nezákonné zrušené.

(5) Právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má ten, kto bol vzatý do väzby, ak

- a) bolo proti nemu zastavené trestné stíhanie,
- b) bol oslobodený spod obžaloby alebo
- c) vec bola postúpená inému orgánu.

(6) Právo na náhradu škody nevznikne

- a) ak si osoba uloženie trestu, ochranného opatrenia alebo väzbu zavinila sama,
- b) pri zahľadení odsúdenia alebo odpustení alebo zmiernení trestu udelením individuálnej milosti alebo amnestie prezidentom republiky,⁵⁾
- c) ak súhlas daný poškodeným alebo príslušným štátnym orgánom, ktorý bol potrebný na začatie trestného stíhania alebo pokračovanie v ňom, bol vzatý späť, hoci sa tento súhlas podľa

osobitného predpisu vyžaduje,⁶⁾

- d) ak dôjde k zastaveniu trestného stíhania z dôvodu, že je trest, ku ktorému môže stíhanie viesť, celkom bez významu popri treste, ktorý pre iný čin bol obvinenému už uložený alebo ktorý ho podľa očakávania postihne, alebo že o skutku obvineného bolo už rozhodnuté iným orgánom disciplinárne, kárne alebo cudzozemským súdom alebo cudzozemským úradom a toto rozhodnutie možno považovať za dostačujúce,
- e) ak došlo k podmiennečnému zastaveniu trestného stíhania podľa osobitného predpisu,⁷⁾
- f) ak bol schválený zmier podľa osobitného predpisu,⁸⁾
- g) ak bola osoba spod obžaloby oslobodená alebo trestné stíhanie zastavené, pretože nie je trestne zodpovedná, alebo ak po právoplatnosti rozhodnutia zanikla trestnosť činu alebo medzinárodná zmluva, ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným v zákone, alebo amnestia prezidenta republiky nedovoľuje trestné stíhanie, čin prestal byť zmenou zákona trestným činom alebo miernejší trest bol uložený preto, že na trestný čin zákon ustanovil miernejší trest,
- h) ak ide o väzbu nariadenú v konaní o vydaní do cudziny; to neplatí, ak škoda bola spôsobená nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom orgánov Slovenskej republiky, alebo
- i) ak škoda bola spôsobená rozhodnutím cudzieho orgánu uznaného alebo prevzatého na výkon na územie Slovenskej republiky.

§ 9

Nesprávny úradný postup

(1) Štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb; za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 86 písm. a) a d) Ústavy Slovenskej republiky a postup alebo výsledok postupu vlády Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 119 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky.

(2) Pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu súdu spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných prietahoch v konaní možno vychádzať len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prietahy, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prietahy, z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prietahy v súdnom konaní, právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov alebo z právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

(3) Pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu vyšetrovateľa Policajného zboru, povereného príslušníka Policajného zboru, vyšetrovateľa finančnej správy alebo povereného pracovníka finančnej správy spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných prietahoch v konaní možno vychádzať len z výsledkov vybavenia žiadosti o preskúmanie postupu vyšetrovateľa Policajného zboru, povereného príslušníka Policajného zboru, vyšetrovateľa finančnej správy alebo povereného pracovníka finančnej správy prokurátorom.

(4) Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola

takým postupom spôsobená škoda.

TRETIA ČASŤ
ZODPOVEDNOSŤ ÚZEMNEJ SAMOSPRÁVY ZA ŠKODU SPÔSOBENÚ PRI VÝKONE SAMOSPRÁVY

§ 10

Rozsah zodpovednosti

(1) Územná samospráva zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu spôsobenú orgánmi územnej samosprávy pri výkone samosprávy.

(2) Územná samospráva zodpovedá za škodu podľa odseku 1, ktorá bola spôsobená

- a) nezákonným rozhodnutím alebo
- b) nesprávnym úradným postupom.

(3) Zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Nezákonné rozhodnutie

§ 11

Vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom orgánov územnej samosprávy pri výkone samosprávy v mene územnej samosprávy koná

- a) starosta obce, ak škodu spôsobil orgán obce,
- b) predseda samosprávneho kraja, ak škodu spôsobil orgán vyššieho územného celku.

§ 12

(1) Právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, ktoré bolo vydané orgánom územnej samosprávy pri výkone samosprávy v konaní, na ktoré sa vzťahujú predpisy o správnom konaní, má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní. Právo na náhradu škody má i ten, s kým nebolo konané ako s účastníkom konania, aj keď s ním, ako s účastníkom konania, konané malo byť.

(2) Ak bolo nezákonné rozhodnutie vydané orgánom územnej samosprávy pri výkone samosprávy v konaní, na ktoré sa nevzťahujú predpisy o správnom konaní, má právo na náhradu škody ten, komu škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

§ 13

Na uplatnenie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánov územnej samosprávy pri výkone samosprávy sa primerane použijú ustanovenia § 5 a 6.

§ 14

Nesprávny úradný postup

(1) Územná samospráva zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie o zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné priehady v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

(2) Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takýmto postupom spôsobená škoda.

ŠTVRTÁ ČASŤ
SPOLOČNÉ USTANOVENIA

Predbežné prerokovanie nároku

§ 15

(1) Nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

(2) Ak bola žiadosť podaná na nepríslušnom orgáne, je tento orgán povinný bezodkladne ju postúpiť príslušnému orgánu a upovedomiť o tom poškodeného. Účinky podania žiadosti zostávajú zachované.

§ 16

(1) Zo žiadosti musí byť zrejmé, kto náhradu škody žiada, ktorej veci sa týka, titul, z ktorého sa nároku na náhradu škody domáha, akým spôsobom škoda vznikla a čoho sa poškodený domáha. V žiadosti a pri uplatnení nároku na náhradu škody na súde je poškodený povinný uviesť požadovanú výšku náhrady škody a označiť orgán verejnej moci, ktorý mu škodu spôsobil.

(2) Príslušný orgán neprihliada na žiadosť, ak žiadosť nemá náležitosti podľa odseku 1 a poškodený na výzvu príslušného orgánu v určenej lehote neodstránil nedostatky žiadosti; tým nie je dotknuté právo poškodeného domáhať sa za splnenia podmienok podľa tohto zákona uspokojenia nároku alebo jeho časti na súde.

(3) Ak žiadosť už bola prerokovaná, príslušný orgán túto skutočnosť oznámi žiadateľovi s odôvodnením, že žiadosť už bola prerokovaná a na opakovanú žiadosť príslušný orgán ďalej neprihliada.

(4) Ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

(5) Každý je povinný bezodplatne poskytnúť súčinnosť potrebnú pre predbežné prerokovanie návrhu príslušnému orgánu v lehote určenej príslušným orgánom.

Spôsob a rozsah náhrady škody

§ 17

(1) Uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.^{1a)}

(2) V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym

úradným postupom, uhradza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

(3) Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

(4) Výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu.^{8a)}

§ 18

(1) Náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu.

(2) Náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom došlo k nesprávnemu úradnému postupu, ak tieto trovy konania priamo súviseli s nesprávnym úradným postupom.

(3) Súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta.⁹⁾ Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

Lehoty

§ 19

(1) Právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plyní premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

(2) Najneskôr sa právo na náhradu škody premlčí za desať rokov odo dňa, keď bolo poškodenému doručené (oznámené) rozhodnutie, ktorým mu bola spôsobená škoda; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví alebo škodu spôsobenú rozhodnutím podľa § 7 a 8.

(3) Lehota neplyní počas predbežného prerokovania nároku podľa § 15 odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však počas šiestich mesiacov.

§ 20

Právo štátu alebo územnej samosprávy na regresnú náhradu sa premlčí za rok odo dňa, keď bola uhradená celá náhrada škody; nie však skôr, ako za rok odo dňa, keď nadobudol právoplatnosť trestný rozsudok alebo disciplinárne opatrenie voči osobe, ktorá sa dopustila trestného činu alebo disciplinárneho previnenia nesprávnym úradným postupom alebo v príčinnej súvislosti s ním alebo sa dopustila trestného činu alebo disciplinárneho previnenia, v dôsledku

ktorého alebo v príčinnej súvislosti s ním vydala nezákonné rozhodnutie.

Regresná náhrada

§ 21

(1) Právo štátu a územnej samosprávy na regresnú náhradu vznikne iba vtedy, ak bola škoda uhradená.

(2) Vo veciach regresnej náhrady koná a rozhoduje za štát príslušný orgán podľa § 4 a za územnú samosprávu príslušný orgán podľa § 11.

(3) Ak bola škoda spôsobená viacerými orgánmi alebo osobami, zodpovedajú tieto spoločne a nerozdielne.

§ 22

(1) Ak štát uhradí náhradu škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, požaduje regresnú náhradu v celej výške

- a) od verejnoprávnej inštitúcie, záujmovej samosprávy alebo štátneho orgánu, ktorý vydal nezákonné rozhodnutie alebo sa podieľal na nesprávnom úradnom postupe,
- b) od právnickej osoby, ktorá vydala nezákonné rozhodnutie alebo sa podieľala na nesprávnom úradnom postupe ako osoby na to oprávnenej pri výkone verejnej moci, ktorá jej bola zverená zákonom,
- c) od fyzickej osoby, ktorá vydala nezákonné rozhodnutie alebo sa podieľala na nesprávnom úradnom postupe ako osoby na to oprávnenej pri výkone verejnej moci, ktorá jej bola zverená¹⁰⁾ zákonom alebo,
- d) od územnej samosprávy, ak škodu spôsobili orgány územnej samosprávy pri výkone verejnej moci v oblasti prenesenej štátnej správy na územné samosprávy.

(2) Štát upustí od vymáhania regresnej náhrady alebo jej časti od osoby alebo orgánu uvedeného v odseku 1, len ak škoda nebola spôsobená svojvoľným rozhodnutím, ktoré zjavne nemá oporu v právnom poriadku alebo ak regresnú náhradu nie je možné vymôcť.

Za regresnú náhradu, ktorú nie je možné vymôcť podľa tohto zákona, sa považuje štátom uhradená náhrada škody vyplatená podľa tohto zákona,

- a) ktorá je premlčaná a osoba alebo orgán uvedený v odseku 1 vzniesol námietku premlčania,
- b) pri ktorej je pravdepodobné, že výťažok, ktorý by sa pri jej vymáhaní dosiahol, nepostačí ani na krytie nákladov spojených s jej vymáhaním,
- c) pri ktorej je zrejmé, že majetok osoby alebo orgánu uvedeného v odseku 1 nepostačí ani na jej čiastočné uspokojenie,
- d) pri ktorej vymáhanie je spojené s nadmernými ťažkosťami, pričom je zrejmé, že ďalšie vymáhanie nebude viesť k uspokojeniu,
- e) pri ktorej nemôže dôjsť k uspokojeniu pohľadávky ani vymáhaním od dediča alebo právneho nástupcu osoby uvedenej v odseku 1.

(3) Ak štát uhradí náhradu škody, ktorá bola spôsobená sudcom, a previnenie sudcu bolo zistené v disciplinárnom konaní ako závažné disciplinárne previnenie^{10a)} alebo v trestnom konaní, požaduje od sudcu regresnú náhradu

- a) v celej výške, ak ide o úmyselné konanie sudcu,
- b) vo výške podľa osobitného predpisu,^{10b)} ak ide o nedbanlivostné konanie sudcu.

(4) Fyzické osoby, právnické osoby, verejnoprávne inštitúcie, záujmová samospráva, štátne orgány, obce a vyššie územné celky, voči ktorým si štát uplatnil regresnú náhradu podľa tohto zákona po jej uhradení sú

- a) povinné uplatniť voči zodpovedným zamestnancom nárok na náhradu škody podľa osobitných predpisov,¹¹⁾ ak škoda bola spôsobená úmyselným konaním,
- b) oprávnené uplatniť voči zodpovedným zamestnancom nárok na náhradu škody podľa osobitných predpisov,¹¹⁾ ak škoda bola spôsobená z nedbanlivosti.

(5) Ak má fyzická osoba podľa odseku 1 písm. c) uzavretú zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu, ktorá by mohla vzniknúť v súvislosti s vykonávaním jej činnosti,^{11a)} môže štát požadovať regresnú náhradu priamo od poisťovne v rozsahu podľa platnej poistnej zmluvy. Na tento účel fyzická osoba podľa odseku 1 písm. c), alebo príslušný orgán stavovskej samosprávy, poskytne štátu bezodkladne príslušnú poistnú zmluvu a všetky potrebné informácie.

§ 23

Ak bolo nezákonné rozhodnutie územnej samosprávy pri výkone verejnej moci v oblasti prenesenej štátnej správy na územné samosprávy vydané preto, že ten, kto ho vydal, sa riadil nesprávnym právnym názorom príslušného orgánu, ktorý v konaní zrušil rozhodnutie územnej samosprávy, nemá štát právo na regresnú náhradu voči orgánu územnej samosprávy.

§ 24

(1) Ak územná samospráva uhradí náhradu škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom pri výkone samosprávy, môže požadovať regresnú náhradu od osôb, ktoré sa podieľali na vydaní nezákonného rozhodnutia alebo na nesprávnom úradnom postupe podľa osobitných predpisov.

(2) Ak bolo nezákonné rozhodnutie územnej samosprávy pri výkone samosprávy vydané preto, že ten, kto ho vydal, sa riadil nesprávnym právnym názorom príslušného orgánu, ktorý v konaní zrušil rozhodnutie územnej samosprávy pri výkone samosprávy, má územná samospráva právo na regresnú náhradu od štátu.

(3) Ustanovenie § 20 sa použije primerane.

§ 25

(1) Ak § 26 neustanovuje inak, právne vzťahy vrátane predbežného prerokovania nároku podľa tohto zákona sa spravujú Občianskym zákonníkom.

(2) Strata na zárobku sa uhradza, aj keď nebola spôsobená škoda na zdraví. Ustanovenie § 447 ods. 2 osobitného predpisu¹²⁾ sa vzťahuje na tieto prípady primerane.

(3) Nárok na regresnú náhradu vylučuje nárok na náhradu škody podľa osobitných predpisov.

(4) Spory vzniknuté z právnych vzťahov upravených týmto zákonom rozhodujú sudy, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

§ 26

Ústredná evidencia

(1) Ministerstvo financií Slovenskej republiky vedie ústrednú evidenciu žiadostí podľa § 15 a uhradených náhrad škôd podľa tohto zákona (ďalej len „evidencia“).

(2) Do evidencie sa zapisuje

- a) príslušný orgán podľa § 4, ktorý koná v mene štátu,
- b) spôsob, akým škoda vznikla,
- c) spôsob a rozsah uplatneného nároku na náhradu škody,
- d) spôsob a rozsah uspokojenia nároku na náhradu škody.

(3) Príslušný orgán konajúci v mene štátu podľa § 4 je povinný oznámiť údaje podľa odseku 2 písm. a) až c) Ministerstvu financií Slovenskej republiky do 30 dní od kedy sa dozvedel, že poškodený uplatnil svoje právo na náhradu škody na súde podľa § 16. Ďalej je povinný oznámiť Ministerstvu financií Slovenskej republiky údaje podľa odseku 2 písm. d) do 30 dní od uspokojenia nároku na náhradu škody.

(4) Ak príslušný orgán konajúci v mene štátu podľa § 4 neoznámí v lehotách podľa odseku 3 údaje podľa odseku 2, Ministerstvo financií Slovenskej republiky môže uložiť orgánu za porušenie tejto povinnosti pokutu v sume do 3 310 eur.

(5) Na konanie o uložení pokuty sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.^{12a)} Pri určovaní výšky pokuty sa prihliada na závažnosť, trvanie, mieru zavinenia a na následky protiprávneho konania.

(6) Pokuta je splatná do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o uložení pokuty. Výnos z pokuty je príjmom štátneho rozpočtu.

PIATA ČASŤ PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 27

Prechodné ustanovenie

(1) Zodpovednosť za škodu podľa tohto zákona sa vzťahuje na škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona a na škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

(2) Zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona a za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa spravuje doterajšími predpismi.

§ 27a

Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 2009

Náhrada škody priznaná podľa tohto zákona pred 1. januárom 2009 vyjadrená v slovenských korunách, ktorá sa stane splatnou alebo má byť zaplatená po 1. januári 2009, sa od 1. januára 2009 považuje za náhradu škody vyjadrenú v eurách, a to v prepočte podľa konverzného kurzu¹³⁾ so zaokrúhlením na celé eurocenty smerom nahor.

§ 27b

Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 2009

(1) Zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, a za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa spravuje predpismi účinnými do 31. decembra 2008.

(2) Ak štát uhradí náhradu škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym

úradným postupom pred 1. januárom 2009, požaduje regresnú náhradu od povinných osôb podľa tohto zákona; to neplatí vo vzťahu k osobám, od ktorých by pred 1. januárom 2009 nemohol požadovať regresnú náhradu.

§ 28

Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa zákon č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom.

Čl. II

Zákon Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 232/1995 Z. z., zákona č. 397/2000 Z. z., zákona č. 561/2001 Z. z., zákona č. 526/2002 Z. z., zákona č. 527/2002 Z. z. a zákona č. 357/2003 Z. z. sa mení takto:

V § 40 odsek 1 znie:

„(1) Ak osobitný zákon^{3a)} neustanovuje inak, notár zodpovedá za škodu tomu, komu ju spôsobil on alebo jeho zamestnanec v súvislosti s činnosťou podľa tohto zákona.“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 3a znie:

„3a) Zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov.“.

Čl. III

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení zákona č. 211/1997 Z. z., zákona č. 353/1997 Z. z., zákona č. 235/1998 Z. z., zákona č. 240/1998 Z. z., zákona č. 280/1999 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 415/2000 Z. z., zákona č. 291/2001 Z. z., zákona č. 32/2002 Z. z. a zákona č. 356/2003 Z. z. sa mení takto:

V § 33 odsek 1 znie:

„(1) Ak osobitný zákon^{3a)} neustanovuje inak, exekútor zodpovedá za škodu tomu, komu ju spôsobil on alebo jeho zamestnanec v súvislosti s činnosťou podľa tohto zákona.“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 3a znie:

„3a) Zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov.“.

Čl. IV

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 293/1995 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 398/1998 Z. z., zákona č. 97/1999 Z. z., zákona č. 226/2000 Z. z. a zákona č. 124/2002 Z. z. sa mení takto:

V § 56 ods. 4 sa vypúšťajú slová „ako náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch“.

Čl. V

Zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 185/2002 Z. z., zákona č. 670/2002 Z. z., zákona č. 426/2003 Z. z., zákona č. 458/2003 Z. z. a zákona č. 505/2003 Z. z. sa mení takto:

V čl. I § 104 sa na konci textu bodka nahrádza bodkočiarkou a pripájajú sa tieto slová: „ustanovenie § 105 ods. 2 sa nepoužije.“.

Čl. VI
Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júla 2004.

Rudolf Schuster v. r.

Pavol Hrušovský v. r.

Mikuláš Dzurinda v. r.

- 1) § 3 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov.
§ 38 a § 175a až 175zd Občianskeho súdneho poriadku.
- 1a) § 35b ods. 10 zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení zákona č. 215/2007 Z. z.
- 2) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.
- 3) § 10 ods. 8 Trestného poriadku v znení neskorších predpisov.
- 4) § 38 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre.
- 5) čl. 102 ods. 1 písm. j) Ústavy Slovenskej republiky.
- 6) § 163a Trestného poriadku.
- 7) § 307 Trestného poriadku.
- 8) § 309 Trestného poriadku.
- 8a) Zákon č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení zákona č. 79/2008 Z. z.
- 9) § 9 až 14 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.
- 10) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z.
Zákon Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb.
- 10a) § 116 ods. 2 a 3 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 517/2008 Z. z.
- 10b) § 105 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z.
- 11) Napríklad § 179 Zákonníka práce, § 115 zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 13a zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone vo verejnom záujme v znení zákona č. 490/2008 Z. z.
- 11a) Napríklad § 12 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. v znení zákona č. 341/2005 Z. z., § 12 zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. v znení zákona č. 526/2002 Z. z.
- 12) Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov.
- 12a) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.
- 13) § 1 ods. 2 písm. c) zákona č. 659/2007 Z. z. o zavedení meny euro v Slovenskej republike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 70/2008 Z. z.

